

UNIVERZITA KARLOVA, FAKULTA TĚLESNÉ VÝCHOVY A SPORTU

Posudek disertační práce

Mgr. Nikol Vlasáková: Validace dotazníkové metody Developmental Coordination Disorder Questionnaire pro děti ve věku 6 – 10 let v České republice

Oponent: doc. PhDr. Hana Dvořáková, CSc

Snaha o validaci uvedeného dotazníku je velmi aktuální a cenná, protože nabízí relativně snadno dostupnou možnost prvotního screeningu případné poruchy DCD.

Práce obsahuje 86 stran textu, 219 citací v seznamu literatury a 10 stran příloh, kde jsou uvedeny česká a anglická verze převáděného dotazníku (zde by bylo vhodnější opačné pořadí – nejprve původní a následně český – zároveň by možná byla vhodné uvést i anglický text administrace a vyhodnocení).

Teoretická část práce je nevyvážená a části někdy logicky nenasazují. Velmi dobře jsou zpracovány kapitoly přímo související s charakteristikou projevů DCD a s možnostmi intervence (2.10 a 2.11). Výborné jsou také kapitoly, týkající se přímo tématu práce, tedy převodu dotazníku (kap. 2.12), které vycházejí z dobré rešerše zahraničních prací. Úvodní kap. 2.1 Základní vymezení pojmů se zabývá pouze koordinací, jiné pojmy uvedeny nejsou. Další část je věnována ontogenezi motoriky nebo jen koordinačních schopností, ale přestože práce i v názvu uvádí věk 6 – 10 let, tak je zde popsána ontogeneze motoriky pouze v období prvního roku, následně jen šňěrování a navlékání nitě do jehly do sedmi let. Zcela bez souvislostí jsou z RVP PV opsány očekávané výstupy pro šestileté děti (s. 22-23), aniž by byly nějak komentovány a s tématem propojeny. Věk, ke kterému má validace dotazníku směřovat, tedy 6 – 10 let, nijak charakterizován není. Některé kapitoly se obsahem překrývají (např. 2.7.1 a 2.8 – Příčiny a současný pohled a Etiologie DCD), jinde chybí návaznost (např. kap. 2.11 Intervenční metody a 2.12 Mezikulturní převod dotazníku) nebo téma pokračuje až v další části (např. 2.9 Diagnostika DCD a až 2.13 Dotazník DCDQ).

Výzkumná část práce je shrnuta na 23 stranách. Problém je formulován zbytečně dlouze a obsahuje části, které patří do teorie, ale v podstatě je možné jej přijmout, stejně jako cíl a hypotézy.

Metody nejsou všechny uvedeny a popsány. Hlavní metodou byl převod dotazníku, jehož postup je popsán v teoretické části, a v metodologické části jsou dobře popsány kroky jeho validace. Tento proces byl jistě velmi náročný a je třeba jej ocenit. Dalším krokem ve validaci bylo dotazníkové šetření, jehož administrace není jasně popsána. Opakovaně je uváděno, že dotazník vyplnilo 10 bilingvinních rodičů, ale až ve výsledkové části na s. 85 je uvedeno, že po úpravách byla vybrána další skupina 15 bilingvinních rodičů a odborníků, která vyplnila upravený dotazník. Žádám o vysvětlení a zdůvodnění, proč popis aplikace dotazníku není dostatečně jasně popsán v metodice výzkumu, a jak to tedy probíhalo.

Výsledková část obsahuje tabulky se statistickým zpracováním procesu validace dotazníku – obsahovou a konstruktovou validitu, faktorové zátěže atd. Chybí však základní výsledky expertního hodnocení překladu i opakovaného dotazníkového šetření, které byly podkladem pro tento statistický proces. Jejich prezentace je zásadní pro možnost ověření uvedených výsledků, nezpochybnitelnost práce a splnění cíle.

Zjištěné hodnoty nikde nejsou vztaženy k hypotézám, přestože vyhodnocení hypotéz je pro výsledkovou část zásadní a mohlo pak také být využito v diskusi.

Diskuse i přes svoji krátkost (2 strany), obsahuje některé zajímavé doplňující informace, avšak vlastní výsledky diskutuje málo, vůbec nediskutuje hypotézy, např. „jen částečné“ potvrzení H4 (?uvedeno v Závěrech). Zaujal mě vztah mezi výsledky DSDQ u rodičů a učitelů ve vztahu k MABC2. Prosím autorku, aby se k uvedeným poznatkům vyjádřila.

Závěr je málo strukturovaný, výsledky je nutné hledat. Vyhodnocení hypotéz do závěru nepatří! Až v odstavci k dalším perspektivám výzkumu je uveden zásadní výsledek, tedy že DCDQ je možné použít jako validní nástroj, to by patřilo jak do výsledků, tak úvodu Závěru, protože je to zásadní výsledek a splnění cíle práce.

Prostřední odstavce dalších perspektiv doporučuje využití DCDQ pro starší děti, jak to tento nástroj umožňuje. Z řady příčin uvedených v práci se domnívám, že by se výzkum měl zaměřit také ještě

jinam. Prosim o úvahu a zdůvodnění další vhodné cesty.

Formální stránka práce: Práce obsahuje některé gramatické chyby a formulační neobratnosti (viz níže).

Zásadní problém je však v citacích. Seznam literatury je uváděn v různých podobách, a především, řada autorů, uvedená v textu, není v seznamu literatury, např.:

s.22 Sedlák – 2013 (2x)

s.28 Sečenov v textu 1902, v seznamu 1952

s.28 Anochin, Duchenne, Sedlák 1974

s. 28 Sherington

s. 28 Krestovnikov

s. 30 Linhart

s. 31 Zelený, Vlk, Lukáš

s. 32 evrop 2014 ??

s. 33 Lesný

s.35 Niemeyer a kolegové

s.51 Meichenbaum 1977

s.54 Guillemin, Bombardier, Beaton

Gullemin 1995

s.55 Andersen 1993

V seznamu jsou mimo ABC pořadí autoři Hooper (u E) a Dovalil (u M).

Chyby:

s. 13 také, protože – také proto, že

s.14 spojení slov

s.14 jsme byli v zahraničí univerzity

s.19 kefalokaudální – cefalokaudální ...??

s. 25 matky polohovali

s. 55 2x stejný text Tomešové (2005)

Celkové hodnocení práce:

Práce Nikol Vlasákové byla ve své podstatě velmi náročná v procesu validace překladu DCDQ a realizace tohoto procesu je vědeckým přínosem. Dalším přínosem je validní dotazník, který je možné nadále používat v praxi. Neuvedení základních výsledků to může zpochybnit. Na konečném zpracování práce se zřejmě podepsal spěch, případně bezradnost, což se projevilo ve výše uvedených nedostacích. Doporučuji k obhajobě, avšak autorka by měla dostatečně vysvětlit svá pochybení, odpovědět na dotazy, případně formální chyby dodatečně opravit.

Otázky:

Objasněte proces s vyplňováním dotazníku několika skupinami. Proč to nebylo popsáno v metodické části?

Proč nebyly uvedeny základní výsledky?

Může být problém s odpověďmi, pokud bilingvní rodiče vyplňují dotazník o stejném dítěti v angličtině a následně v češtině? Řešila jste to nějak?

Vysvětlete „částečné“ potvrzení H4.

Co si myslíte o zjištěných výsledcích rodičů a učitelů v hodnocení DCDQ a MABC2, které byly uvedeny v diskusi.

Kam a proč by mělo směřovat další výzkumné snažení?